

NÁZEV MATERIÁLU	Pozice Svazu průmyslu a dopravy ČR k legislativnímu balíčku „Fit for 55“ a k legislativním návrhům: Směrnice o energetické účinnosti (EED), Směrnice o obnovitelných zdrojích energie (RED), Nařízení o sdíleném úsilí (ESR), Směrnice o EU ETS, Mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM), Výkonnostních norem pro emise CO ₂ u nových silničních OA a LUV, Nařízení o infrastruktuře pro alternativní paliva (AFIR), Směrnice o zdanění energie (ETD), Sociálnímu klimatickému fondu. VYBRANÉ HLAVNÍ BODY POZICE SVAZU (ZKRÁCENÁ VERZE)
Č. J.
DATUM ZPRACOVÁNÍ	21. září 2021
KONTAKTNÍ OSOBA	Jan Harnych
TELEFON	225 279 204
E-MAIL	jharnych@spcr.cz

Jedná se o první komplexnější pozici Svazu průmyslu a dopravy ČR (dále jen jako „SP ČR“) vzniklé na základě diskuse v rámci členské základny.

Stávající rámcové pozice ČR považujeme pouze za prvotní návrhy sloužící k identifikaci hlavních problematických oblastí pro ČR. Rámcové pozice ČR musí zůstat otevřené pro všechny aspekty návrhů a musí být dále diskutovány se všemi zúčastněnými stranami, se kterými budou hledána řešení i s ohledem na pozice ostatních států. Požadujeme, aby byla vedena aktivní diskuse k pozicím ČR k balíčku Fit for 55, včetně vyhodnocení dopadů na jednotlivá odvětví a ekonomiku ČR. Žádáme představitele ČR o zohlednění níže uvedené pozice.

Obecně k balíčku Fit for 55

SP ČR si uvědomuje, že závazek Evropské unie být klimaticky neutrální v roce 2050 vyžaduje i ambicióznější přístup ze strany ČR. Firmy investovaly a investují značné částky v oblasti životního prostředí včetně ochrany klimatu. Stejně tak stále více firem si stanovuje své vlastní ambiciózní cíle a pozitivně hledá dle svých možností cesty, jak na aktuální výzvy co nejlépe reagovat a k plnění cílů přispět. SP ČR chápe postupnou cestu ke klimatické neutralitě jako jednu ze základních transformačních výzev, která nabízí i nové podnikatelské možnosti. V legislativním balíčku Fit for 55 se proto SP ČR snaží hledat podnikatelské příležitosti v postupné dekarbonizaci, zároveň ale upozorňuje, že nová regulace nesmí ohrozit konkurenceschopnost firem v ČR a neúměrně jim zvýšit náklady. Snižování emisí musí být ekonomicky reálné a proveditelné, nesmí vytlačit průmysl a poškodit konkurenceschopnost ČR. Pro český průmysl je zásadní, aby byly respektovány reálné možnosti transformace na nízkouhlíkovou ekonomiku s ohledem na vývoj nejlepších dostupných technologií, specifika jednotlivých sektorů a investiční cykly. Na podporu nových technologií musí být vytvořeny veškeré podmínky, a to jak zajištěním prostředků, podporou VaV či příslušné infrastruktury.

Balíček nových návrhů legislativy je bezpochyby klíčový pro ekonomiku ČR. V některých částech je pro ČR příliš striktní. Balíček významně ovlivní ČR i z pohledu relativně vyšších dodatečných nákladů oproti řadě západním a severským zemím. Pro SP ČR je klíčová otázka dopadů na konkurenceschopnost firem, zohlednění struktury ekonomiky a rozdílů mezi zeměmi. Rámcové pozice ČR musí zdůraznit aspekt konkurenceschopnosti firem a socioekonomické aspekty. V balíčku Fit for 55 není dostatečně řešena koordinace dopadů legislativních aktů EU ETS, ESR, RED a EED, což může vést k překročení 55 % cíle snížení emisí CO₂ v roce 2030. Cílem by mělo být dosáhnout cíle 55 % nákladově efektivním způsobem.

SP ČR požadoval, stejně jako Evropská rada, aby k balíčku byla zpracována studie dopadů na jednotlivé členské státy s environmentálními, ekonomickými a sociálními dopady, což Evropská komise nezpracovala. Hodnocení dopadů jsou předložena pouze odděleně po jednotlivých návrzích. **Chybí komplexní hodnocení dopadů celého legislativního balíčku včetně analýzy dopadů na jednotlivé země a odvětví,** což neumožňuje jeho celistvé posouzení. Proto je potřeba, aby si komplexní hodnocení dopadů a dopadů na ČR zpracovala ČR sama.

Členské státy musí mít možnost stanovit si své národní příspěvky k plnění cílů EU dle svých možností a také mít právo na volbu energetického mixu bez jakékoli diskriminace a včetně zachování principu technologické neutrality. Pro ČR je klíčová role jádra a plynu a opatření v jednotlivých regulatorních návrzích by tyto technologie, ani žádné jiné, např. průmyslové, neměla diskriminovat a vylučovat. Zemní plyn pro ČR musí zůstat minimálně jako tranzitivní palivo. Jak uvedl výkonný místopředseda Frans Timmermans při své návštěvě ČR: „EK bude respektovat energetický mix ČR, podporu OZE, jádra a jako transnitního zdroje rovněž zemní plyn“. Žádáme aby, toto vyjádření bylo uvedeno v rámcových pozicích ČR. SP ČR považuje za zásadní, **aby Česká republika obhájila pozici zemního plynu a jaderné energetiky včetně zajištění toho, aby podpora plynových zdrojů byla možná (např. v Modernizačním fondu) na základě připravovaných nových pravidel pro státní podporu v oblasti klimatu, životního prostředí a energetiky a aby role jádra a plynu byla adekvátně zohledněna v taxonomii EU.**

Navýšené ambice vyžadují adekvátní zajištění, že konkurenceschopnost průmyslových odvětví v EU nebude poškozena. Tento princip však není z našeho pohledu v návrzích Komise naplněn a v mnohých ohledech naopak dochází k oslabení opatření proti úniku uhlíku, což je nepřijatelné.

Ambiciózní cíle by měly být namísto mnohdy neadekvátního zpříšňování podporovány pozitivními pobídkami, motivací, efektivním využitím evropských i národních zdrojů, podporou zajištění příslušné infrastruktury, podporou VaV, osvětou, mezinárodní spoluprací a zohledňovat reálný vývoj a specifika jednotlivých sektorů. Programy podpory musí zajistit dostatečné prostředky a být určeny všem firmám neohledě na jejich velikost. Zároveň neúměrný regulatorní tlak na cíle balíčku nesmí vést k výraznému nárůstu cen pro průmysl (spotřebitele) ČR.

V rámci dopravy je třeba stanovovat realistické cíle snižování emisí s respektováním technologické neutrality. Zároveň je třeba více podporovat transformaci mobility a automobilového sektoru, včetně dodavatelského řetězce (v oblasti vzdělávání a rekvalifikaci zaměstnanců atd. či přechodu nákladní dopravy na železnici.

1. Směrnice o energetické účinnosti (EED)

SP ČR považuje energetickou účinnost za důležitou součást postupné dekarbonizace EU. Firmy v oblasti energetické účinnosti investovaly nemalé prostředky a další prostředky investovat plánují. SP ČR se obává, že stanovení příliš ambiciózních cílů povede k nákladově neefektivitě úspor energie. Národní příspěvky by měly vycházet z národních specifíků, ekonomických možností členských států a dopadů na konečné spotřebitele. SP ČR proto nepodporuje navýšení cílů energetické účinnosti dle návrhu Evropské komise a navrhuje se soustředit na splnění stávajících dostatečně ambiciózních cílů nákladově efektivním způsobem.

SP ČR:

- se domnívá, že navýšení cíle v energetické účinnosti není nutné pro splnění evropského cíle 55 %, protože dostatečně ambiciózní jsou návrhy EU ETS, ESR a RED;
- považuje **stávající cíl povinných úspor energie v článku 8 za dostatečně ambiciózní**. Splnění cíle dle návrhu by pro ČR znamenalo dodatečné investice nejméně ve výši 600 mld. Kč, spíše však přes 1 bilion Kč investic nad rámec investic k dosažení stávajícího cíle 2030. **Návrh tak pouze výrazně zvyšuje náklady postupné dekarbonizace, která by mohla být provedena efektivnějšími nástroji.** Tento cíl společně s cílem dle článku 4 požadujeme nenavýšovat nebo stanovit cíl pro každý členský stát samostatně s reflektováním technických a ekonomických možností každé členské země jako je tomu např. v ESR nebo v případě stanovení indikativního cíle pro podíl OZE, včetně potřeby zajištění dodatečných prostředků pro ČR pro realizaci dodatečných investic. Úroveň cílů by měly být navázané na národní cíle v ESR;
- považuje za **nezbytné zachovat stávající definici účinného dálkového vytápění** nejméně do konce roku 2025, jak je navrženo. SP ČR nesouhlasí s explicitním určováním podílu energie z obnovitelných zdrojů v definici od 1. ledna 2026;
- požaduje emisní limit 270 gCO₂/kWh v příloze III pro splnění vysokoúčinné KVET **navýšit na 284 gCO₂/kWh** a explicitně stanovit, že limit nabývá účinnosti od 1. ledna 2026 a že se limit nevztahuje na podporu, která byla udělena před nabytím účinnosti směrnice.

2. Směrnice o obnovitelných zdrojích energie (RED)

SP ČR podporuje navýšení podílu OZE v ČR na více než 22 % a požaduje ponechat flexibilitu členským státům ve stanovení výše příspěvku evropskému cíli. SP ČR není přesvědčen o nutnosti stanovení závazných sektorových cílů. Cílem je dosáhnout dostatečného příspěvku členského státu nákladově efektivním způsobem podle možností členského státu.

- SP ČR podporuje navýšení podílu OZE v ČR na více než 22 %. Pro konkrétní stanovení cíle navrhuje nejdříve diskutovat a vyjasnit způsob plnění sektorových cílů a podcílů a následně stanovit cíl ČR v podílu OZE.
- SP ČR nesouhlasí se stanovením závazného cíle nárůstu podílu OZE o 1,1% procentního bodu ročně v průmyslu v konečné spotřebě. Jedná se o cíl, jehož plnění je závislé na energetickém mixu státu, místních podmínkách a jehož plnění není v rukách samotných průmyslových podniků. Nesouhlasí také se stanovením podílu 50% podílu zeleného vodíku v průmyslu v konečné spotřebě a ve spotřebě pro neenergetické účely. V počátečním rozvoji vodíkového hospodářství budou důležité i ostatní druhy vodíku.

- SP ČR je přesvědčen, že při stanovení podíle v dopravě pro každý členský stát je nutné zohlednit technické a ekonomické možnosti členské země jako je tomu např. v ESR.
- SP ČR rozumí nutnosti zvýšení ambice v sektoru tepla i její částečně rozdílnou distribuci mezi členské státy. Je třeba vyjasnit, jaké navýšení pro ČR se navrhuje. Pokud se navrhuje pro ČR navýšení o 0,5 procentního bodu a výsledná hodnota je navýšení podílu OZE o 1,6 % ročně, tak považujeme takový požadavek mimo reálné možnosti ČR.

3. Nařízení o sdíleném úsilí (ESR)

SP ČR souhlasí, že sektory mimo systém EU ETS se musí efektivním způsobem podílet na snižování emisí. Příspěvek sektorů EU ETS a mimo EU ETS musí s ohledem na nákladovost a potenciál opatření vyvážený. SP ČR vítá, že rozdělení cíle mezi členské státy zůstalo podle stejných kritérií a že způsob plnění národního cíle nechává návrh Evropské komise na členských státech. Z pohledu navýšení cíle pro ČR ze 14 % na 26 % vnímáme příspěvek jako dostatečný.

4. Směrnice o EU ETS

SP ČR považuje za nezbytné navýšit ambice v EU ETS jako hlavního nástroje pro snižování emisí, který společně s nastavením další legislativy balíčku Fit for 55 dosáhne snížení emisí o 55 % do roku 2030. Nastavení cíle pro EU ETS by mělo zohledňovat omezený potenciál průmyslových odvětví významně snížit emise do roku 2030 a potřebu vyvážit úsilí mezi sektory v EU ETS a sektory mimo EU ETS. Zároveň je však při navýšené ambici zásadní, aby byly změny doprovázeny adekvátně posílenými a účinnými opatřeními pro zajištění konkurenceschopnost evropského průmyslu.

- SP ČR považuje Modernizační fond za klíčový pro podporu tranzice energetiky a průmyslu. SP ČR požaduje podíl emisních povolenek **v Modernizačním fondu navýšit nad navrženou hodnotu 2,5 %**, aby bylo pro ČR zajištěno větší množství emisních povolenek než pro aktuálně platné 2% nastavení před revizí směrnice, což bude odpovídat vyšším ambicím snížení emisí skleníkových plynů a vyšším požadavkům investic do nízkoemisních a bezemisních opatření. **V Modernizačním fondu dále požaduje SP ČR odstranit retroaktivní změny jako je např. zákaz podpory fosilních paliv včetně zemního plynu.**
- SP ČR se domnívá, že dosažení 61 % snížení emisí z úrovně 51 %, které mají zajistit současné politiky a opatření, lze nákladově efektivně dosáhnout **pouze navýšením lineárního redukčního faktoru (LRF) bez jednorázové úpravy stropu povolenek a zpřísnění rezervy tržní stability (MSR).**
- **Návrh nedostatečně reflektuje riziko úniku uhlíku.** Ochranu proti němu je třeba v následujících letech maximalizovat. Návrh však znamená zvýšení rizika úniku uhlíku.

5. Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM)

SP ČR vnímá CBAM jako striktně doplňkové opatření ke stávajícím opatřením ke snížení rizika úniku uhlíku – bezplatné alokace povolenek a kompenzace nepřímých nákladů, neboť každé je zaměřeno na jiný druh rizika úniku uhlíku. Nesouhlasíme, aby CBAM se stalo alternativou bezplatné alokace, neboť se tak opatření ke snížení rizika úniku uhlíku stanou neúčinnými. Jakákoliv redukce bezplatné alokace povolenek do roku 2030 je zcela nepřijatelná. Průmysl při zvýšené ambici a postupné transformaci potřebuje pro snížení rizika

úniku uhlíku plné zachování bezplatné alokace, a nikoliv její snížení v důsledku zavedení neověřeného a v praxi velmi složitého mechanismu, jako je CBAM.

- Předložený návrh **nevnímáme jako adekvátní řešení rizika úniku uhlíku**. V této podobě bude mít zásadní negativní dopady do odvětví průmyslu v EU a v konečném důsledku navýšení globálních emisí.
- Snižování bezplatné alokace v důsledku CBAM bude znamenat, že výrobci EU budou platit vysokou cenu emisní povolenky pro dál větší podíl svých emisí, které už bez nových technologií není často možné významněji snížit. Zatímco se jim tak drasticky navýší náklady, jejichž promítnutí do ceny produktů znamená ztrátu konkurenceschopnosti na globálních trzích, dovozci ze třetích zemí si náklady rozloží na celou svou výrobu a dopad CBAM tak na ně bude daleko nižší. Stejně tak může dojít k efektu, že dovozci začnou do EU vyvázet své emisně „čistší“ výrobky a ty emisně náročné pouze přeměrují do zemí mimo EU (tzv. resource shuffling). Z uvedeného vyplývá, že **navržená podoba CBAM jde proti zájmu postupné dekarbonizace, významně ohrozí průmysl EU** a současně dostatečně nemotivuje dovozce ze třetích zemí ke změně environmentálního chování – pouze jim umožní CBAM využít ve svůj vlastní prospěch, což nakonec povede i ke zvýšení globálních emisí CO₂.
- Při projednávání CBAM musí být reflektovány dopady na konkrétní dotčená odvětví (českého) průmyslu, a to zejména z hlediska možného zdražení vstupů či administrativní zátěže.
- Nutný je vyšší soulad s fungováním EU ETS, např. z pohledu výpočtu celkových (embedded) či přímých emisí, načasování odevzdávání certifikátů atd.). Současně je třeba zohlednit působení ETS mechanismů jako je tržní stabilizační rezerva (MSR), každoroční snižování množství povolenek v systému EU ETS), a to minimálně skrze omezení platnosti certifikátů na méně než dva roky a omezení množství certifikátů, které mohou dovozci vrátit (Komise navrhuje 33 %).

6. Výkonnostní normy pro emise CO₂ u nových silničních OA a LUV

SP ČR pozitivně vnímá, že cíle pro rok 2025 zůstávají nezměněny. Vzhledem k délce vývojového a produkčního cyklu vozidel, kdy i produkční kapacity jsou instalovány s velkým předstihem, v praxi již nelze platný cíl pro rok 2025 měnit. SP ČR považuje cíle pro rok 2030 a 2035 za ambiciózní a měly by zohledňovat stav náběhu nízkoemisní a bezemisní mobility a dobíjecí a plnicí infrastruktury, kterou bude třeba ještě rychleji rozvíjet.

- SP ČR považuje cíl 100% snížení emisí CO₂ navržený pro rok 2035 jako velmi ambiciózní.
- SPČR upozorňuje, že cíle pro rok 2030 se zpřísňují v situaci, kdy se již pro rok 2030 začíná plánovat produkce. **Již stávající cíle pro rok 2030 jsou ambiciózní a vyžadají si rozsáhlé investice**. Diskutováno by mělo být zejména nastavení závazných a dostatečně ambiciózních cílů rozvoje veřejné infrastruktury pro alternativní paliva pro členské státy a způsob jejich naplňování.
- SP ČR požaduje zachovat stávající ZLEV faktor a další flexibility pro rok 2030, které motivují automobilky k většímu rozvoji čisté mobility. Hybridní pohony představují důležitý nástroj pro přechodné období.
- **SP ČR navrhuje provázat cíle s chystanou legislativou k emisním normám Euro 7, která by neměla být výrazně zpřísněna.**
- Princip tank-to-wheel dnes považuje za fungující nástroj pro výpočet emisí na výfuku, potřeba je ale také **posoudit emise celého životního cyklu paliv** (life-cycle assessment / well-to-wheel).
- Revize nařízení by měla být provedena již v roce 2026, aby byl umožněn dostatečný lead time pro automobilový sektor.

7. Nařízení o infrastruktuře pro alternativní paliva (AFIR)

SP ČR vítá stanovení závazných cílů pro jednotlivé členské státy a rovněž považuje za velmi přínosné, že návrh pracuje s cíli pro infrastrukturu i pro těžká užitková vozidla, neboť tomuto segmentu nebylo dosud věnováno tolik pozornosti a v následujících letech je i zde očekáván rychlejší rozvoj. SP ČR vítá monitorovací systém, který by mohl napomoci tomu, aby statistika za jednotlivé členské státy byla přesnější a lépe porovnatelná. SP ČR považuje za nezbytné věnovat pozornost zajištění rovnoměrného a dostatečného rozvoje infrastruktury plnicích a dobíjecích stanic v EU.

- SP ČR považuje za nutné včasné zajištění dostatečné infrastruktury plnicích a dobíjecích stanic, a to i z pohledu přeshraniční dopravy, kdy je třeba podporovat rovnoměrný rozvoj infrastruktury v EU.
- SP ČR upozorňuje, že **metodologie pro výpočet cílů výstavby dobíjecí a plnicí infrastruktury není motivační** pro rozvoj čisté mobility v ČR, přestože je infrastruktura jednou z klíčových podmínek.
- Vítáme zahrnutí infrastruktury LNG do působnosti nařízení a stanovení cíle pro rok 2025, nicméně je nutné cíle konkretizovat; návrh by měl pracovat i s dalším rozvojem CNG infrastruktury alespoň v případě bioCNG
- Pokud jde o rozvoj vodíkové elektromobility, cíl by měl být stanoven již pro rok 2025.

8. Směrnice o zdanění energie (ETD)

SP ČR souhlasí s principem, aby sazby spotřebních a energetických daní do značné míry reflektovaly negativní externalitu, které jsou spojeny s produkty, které daním podléhají. Členské státy by nicméně měli mít možnost osvobodit vysokouúčinnou výrobu elektřiny a tepla z důvodu její environmentálně šetrné a energeticky úsporné technologie výroby elektřiny a tepla. Dále SP ČR vítá pokračování daňových výjimek při dvojí použití (dual use) energetických produktů při chemické redukci, elektrolytických a metalurgických procesech. V případě užití zemního plynu jako motorové pohonné hmoty SP ČR vnímá navrženou minimální daňovou sazbu (7,17 EUR/GJ) jako příliš vysoké skokové navýšení. SP ČR nesouhlasí se zahrnutím biomasy mezi energetické produkty.

9. Sociální klimatický fond

SP ČR je přesvědčen, že problém energetické chudoby by měl být primárně řešen skrze sociální politiky členského státu, jak to ustanovuje čl. 5 směrnice 2019/944.

Zřízení Sociálního klimatického fondu a doprovodného Plánu nesmí pro Českou republiku představovat nadbytečné transakční a administrativní náklady na rozdíl od přímé národní redistribuce financí, resp. zřízení národního fondu, který by zohledňoval různé dekarbonizační trajektorie, různorodou socioekonomickou situaci členských států a nákladovou efektivitu dekarbonizace ekonomiky jednotlivých států. **SP ČR navrhuje, aby ČR podpořila vznik Fondu pouze tehdy, pokud přinese podporovaným subjektům v ČR významně více prostředků, než do něj ČR přímo nebo nepřímo vloží.**

V případě vzniku Fondu je potřeba zajistit dostatečnou flexibilitu Fondu i Plánu, aby byly efektivně využity všechny jeho prostředky. Zároveň je účelné zajistit, aby bylo možné maximálně využít stávající běžící programy podpory (např. kotlíkové dotace, NZÚ) s co nejmenšími úpravami a nebylo nutné vytvářet nové programy.